

Gemeente
Woudenberg

Collegeadvies

Postregistratienummer	Z.350178/D.298799
Ambtenaar	
Vertrouwelijkheid	Openbaar

Omschrijving

Kennisnemen beoordeling IBT gemeentelijke toezichtinformatie

Advies

1. De beoordeling van het IBT ter kennisgeving aan te nemen.
2. Besluiten om de beoordeling ter informatie aan de gemeenteraad toe te sturen via de ingekomen stukken.

Inleiding

Op 3 juni 2025 ontvingen wij het concept "Woudenberg Beoordelingsformulier IBT Omgevingsrecht 2024-2025". Hierna heeft er over deze beoordeling een verificatiegesprek plaatsgevonden op 10 juni 2025, waarvan het verslag direct na afloop is ontvangen. Zowel het provinciale oordeel als het verslag van het verificatiegesprek is bijgevoegd als bijlage bij dit collegevoorstel.

Daarna ontvingen wij op 3 juli 2025 de definitieve versie van zowel het beoordelingsformulier als de bijbehorende brief. Na de zomervakantie zal dit beoordelingsformulier ook aan onze gemeenteraad worden toegezonden door het IBT.

Beoogd resultaat (wat)

Het is onze bedoeling het college in kennis te stellen van de beoordeling en de brief. Daarnaast willen wij de beoordeling nader toelichten.

Kader

Wettelijke kaders

Artikel 18.20 lid 1 Omgevingswet stelt: "De betrokken bestuursorganen dragen zorg voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak."

Dit houdt in dat wordt bijgedragen aan de hoofddoelen, uiteengezet in artikel 1.3 van de Omgevingswet: "Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften."

In de handreiking van de provincie wordt dit als volgt samengevat: "Een kwalitatief goede uitvoering van de VTH-taken draagt bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit alsmede het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving."

Beoordelingscriteria

Sinds het ministeriële wijzigingsbesluit uit 2017 zijn er kwaliteits- en procescriteria opgesteld met als doel de verbetering van zowel de vergunningverleningstaken als van de toezichts- en handhavingstaken die uit de Omgevingswet voortvloeien (Stb. 2017, 193, p. 11).

De procescriteria zijn opgenomen in de artikelen 13.5 tot en met 13.11 van het Omgevingsbesluit, vanuit artikel 18.19 lid 1 onder a Omgevingswet. De procescriteria vormen twee cycli, een beleidvormende (strategische) cyclus en een uitvoerende (operationele) cyclus. Op het snijvlak van beide cycli ligt het uitvoeringsprogramma.

De kwaliteitscriteria zijn vastgesteld in het document "Kwaliteitscriteria 3.0", vastgesteld in september 2024 en in werking getreden op 1 januari 2025. Ook deze wordt bijgevoegd in de bijlage.

De provinciale handreiking stelt: "Door de kwaliteits- en procescriteria te volgen kunnen de lokale overheden de uitvoerings- en handhavingstaken op een strategische en programmatische wijze uitvoeren en wordt tegelijkertijd de kwaliteit van de uitvoering en handhaving gewaarborgd."

Provinciaal beleid

Het beoordelingsformulier is onderdeel van de nieuwe uitvoeringswijze van de provinciale toezichtstaak, die de provincie onlangs heeft vastgelegd in de "Beleidskader interbestuurlijk toezicht provincie Utrecht 2025-2028", zoals bekend. Er wordt onder andere in verwezen naar de "Handreiking Kwaliteits- en procescriteria omgevingsrecht VTH-thuistaken: BIG-8 onder de Omgevingswet". Beide stukken zijn als bijlage bij dit voorstel gevoegd, ter naslagwerk.

Argumenten

Het eindoordeel over de toegezonden toezichtinformatie dit jaar zorgde voor een score van 62%, wat neerkomt op de beoordeling 'voldoet deels' (=verbetering nodig). We hebben tijdens het verificatiegesprek meegekregen dat dit overeenkomt met het gemiddelde van alle beoordelingen in de provincie. Er is slechts 1 gemeente met de beoordeling 'voldoet' met meer dan 80%. Er waren ook 4 gemeenten die een 'voldoet niet' scoorden met minder dan een 55% (structureel verbetering nodig). De laatstgenoemde gemeenten werden onder 'actief toezicht' gesteld, wat inhield dat zij een plan moeten presenteren waarin zij aangeven hoe zij hun proces en kwaliteit zullen gaan verbeteren.

Waar wij als gemeente het laagst in scoren, is het inzichtelijk maken van de capaciteitsvraag ten opzichte van het werkaanbod (punt 11 in het beoordelingsrapport). Dit blijkt een vraagstuk waar de meeste gemeenten binnen de provincie mee worstelen. In feite dient er een methode gekozen te worden, en dient inzichtelijk gemaakt te worden hoe de capaciteitsvraag wordt berekend. Dit is echter geen makkelijke taak, aangezien gemeenten dezelfde taak verschillend aanpakken.

Toch hebben een aantal gemeenten de handen in elkaar geslagen om te proberen te komen tot algemeen geldende kengetallen. Sommige andere gemeenten laten hun medewerkers tijdschrijven bij elke stap, zodat precies is te achterhalen hoe lang gemiddeld over een taak wordt gedaan. Andere gemeenten maken een inschatting van de gemiddelde doorlooptijden.

De op bovenstaande wijze verkregen doorlooptijden worden gekoppeld aan de prognose van het werkaanbod voor de aankomende periode, wat leidt tot een inschatting van de benodigde capaciteit voor het komende jaar. Op basis hiervan kan – bij wijziging van het werkaanbod – een bestuurlijke keuze worden gemaakt: aanpassing van de capaciteit van de gemeente om het werkaanbod op dezelfde wijze op te pakken, of aanpassing van de werkmethode (prioritering en uitvoerigheid van de op ons af komende uit te voeren taken).

Het IBT stelt ook dat de Woudenbergse gemeentelijke organisatie niet recentelijk aan de kwaliteitscriteria is getoetst. Als deze toetsing niet uiterlijk in 2025 plaats heeft gevonden dan kan dit volgend jaar resulteren in een lagere score ('voldoet niet') voor dit onderdeel (punt 26 van de beoordeling). Ook dit is een aandachtspunt.

Het IBT benadrukt dat gemeenten ieder jaar ten minste één verbeterpunt moeten uitvoeren. De gemeente kan ervoor kiezen zich te richten op 'laaghangend fruit' (fouten die gemakkelijk zijn te corrigeren – zoals het corrigeren van een omissie). In ons geval bestaat die keuze uit de volgende verbeterpunten:

- Aangeven of is bezien of en in hoeverre de handhavingsstrategie (12 – voldoet deels) en het uitvoeringsprogramma (24 – voldoet niet) zijn afgestemd met de instanties die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving (politie/OM).
- Het proces voor vergunninggebonden toezicht omschrijven (15a – voldoet deels).

Om aan punt 15a te voldoen, moet beschreven worden hoe op dit moment de vergunninggebonden toezicht wordt uitgevoerd.

Om aan punten 12 en 24 te voldoen, moeten we aangeven welke afstemming er op dit moment plaatsvindt met externe partijen op gebied van de handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma. Deze moet inzichtelijk gemaakt worden voor het IBT.

De gemeentelijke taken die uit de wet voortvloeien dienen in ieder geval uitgevoerd te worden. De gemeenteraad kan ook beleidsdoelstellingen beogen, welke eerst op basis van de volgende criteria uitgewerkt dienen te worden:

- Risicoanalyse.
- Prioriteiten.
- SMART doelen.
- Werkzaamheden om die doelen te bereiken.
- De benodigde financiële en personele middelen om die werkzaamheden te kunnen uitvoeren om de doelen te bereiken.

De omschrijving van de doelstellingen op deze manier, werd door het IBT 'de motor van de uitvoeringsorganisatie' genoemd. Als de beleidskeuze voor deze doelstellingen eenmaal is gemaakt, verplicht de gemeente zichzelf via de U&H-strategie om deze doelstellingen na te streven, en de voortgang te monitoren (wat wordt uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma en de evaluatie).

Op de lange termijn zal de organisatie profiteren van deze verbeterslag. Daarom zullen we binnen de huidige capaciteit en werkvoorraad proberen minimaal één verbeterpunt uit te voeren. Toch is het onze intentie om – waar dat lukt - meerdere verbeterpunten direct mee te nemen.

Kanttelingen en risico's

Er moet tijd geïnvesteerd worden om de in het rapport genoemde verbeterpunten door te voeren, zowel beleidsmatig als operationeel, ten behoeve van de versterking en kwaliteitsverhoging van onze organisatie bij de uitvoering van onze wettelijke taken.

Maatschappelijke draagvlak

NVT

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door N.V.T.

Aanpak/uitvoering

De beoordeling ter kennisgeving aannemen, en doorzenden aan de gemeenteraad via ingekomen stukken.

Communicatie

Zie Aanpak/uitvoering.

Bijlage(n)

1. Concept Woudenberg Beoordeling IBT Omgevingsrecht 2024-2025
2. Verslag Verificatiegesprek IBT Omgevingsrecht 2024-2025 gemeente Woudenberg
3. Kwaliteitscriteria 3.0
4. Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht provincie Utrecht 2025-2028
5. Handreiking Kwaliteits- en procescriteria omgevingsrecht VTH-thuistaken: BIG-8 onder de Omgevingswet

D.nummer	Documentnaam	Geheimhouding	Actieve openbaarmaking
D.298801	Concept Woudenberg Beoordeling IBT 2024-2025	<u>Alle bijlagen zijn openbaar.</u>	<i>Dit veld hoeft voorlopig nog niet te worden ingevuld.</i>
D.298802	Verslag Verificatiegesprek IBT d.d. 10 juni 2025		<i>Toelichting: T.z.t. zijn we op grond van de Wet open overheid (Woo) verplicht om bepaalde categorieën van documenten actief te publiceren. Wanneer die wettelijke plicht ingaat, zal hier vermeld moeten worden tot welke informatiecategorie het document behoort.</i>
D.298804	Beleidskader Interbestuurlijk toezicht 2025-2028		
D.298805	Handreiking Kwaliteits- en procescriteria Omgevingsrecht VTH-thuistaken		
D.298806	Kwaliteitscriteria 3.0		